De Literaire Hemel

JAARVERSLAG

2017 - 2018

Inhoud

1. Inleiding	**3**
2. Organisatie	**4**
3. Programma	**5**
4. Publiciteit	**10**
5. Financiën	**12**
6. Overige activiteiten	**13**

Stichting De Literaire Hemel
Secretaris Jolet Dingen, secretariaat@literairehemel.nl
Bankrekening NL47 INGB 0009 0669 28, KvK 04065033
www.literairehemel.nl

1. Inleiding

De Literaire Hemel is een naam die tot de verbeelding spreekt. En hij past prima bij de avonden die wij al 17 seizoenen organiseren in Amen.
In alle bescheidenheid durven wij te stellen dat De Literaire Hemel geen gelijke kent. Niet in Drenthe en niet in Nederland. Het is véél meer dan een avond praten over boeken. In De Literaire Hemel ontmoeten schrijvers en lezers elkaar met tijd voor diepgang en details. Je wordt geraakt, je doet ontdekkingen. Het zet iets in gang.
We baseren dit op de vele heel enthousiaste reacties op de bijeenkomsten. We hebben dan ook niet geaarzeld gehoor te geven aan de oproep van het Prins Bernhard Cultuur Fonds Drenthe om ons te kandideren voor de Drentse Anjer Prijs 2018. Deze prijs is bestemd voor een instelling of groep die een opvallende impuls geeft aan het Drentse culturele klimaat.

Onze aanmelding ging gepaard met enkele steunbetuigingen van schrijvers en bezoekers.
Zo schreef Mariët Meester:
Het mooie van De Literaire Hemel in Amen is dat alles klopt. De naam is perfect, enthousiaste mensen vormen de organisatie en de locatie is meer dan uitstekend. Het grootste mirakel van dit alles is dat De Literaire Hemel niet eenmalig plaatsvindt, maar nu al zeventien jaar lang telkens twee seizoenen. Al die tijd is het gelukt om publiek enthousiast te blijven maken voor literatuur. Met Drentse volharding en zonder opschepperij zal het De Literaire Hemel ook in de nabije toekomst blijven lukken om schrijvers uit heel Nederland naar Amen te halen, zodat ze - in een café zoals een café moet zijn - over hun werk kunnen vertellen, om daarmee de aanwezigen zowel liefde voor taal als een zekere ideeënrijkdom mee te geven. ...

Niet alleen het stichtingsbestuur vond dat De Literaire Hemel de Drentse Anjer verdiende. Ook anderen hebben De Literaire Hemel voorgedragen. We hebben dan wel niet de prijs gewonnen, alle lovende woorden die we hebben gekregen beschouwen we als grote blijk van waardering.

Deurgaon. Wij kunt niet zunder je, aldus Martin Koster na bekendmaking van de nominaties.
En dus beginnen we vol enthousiasme aan een nieuw seizoen.
In dit jaarverslag blikken we nog even terug op zeven avonden in 2017-2018 met steeds drie schrijvers, live muziek en een bijzonder geïnteresseerd publiek.

Jan Harbers,
Voorzitter van Stichting De Literaire Hemel

Amen, augustus 2018

2. Organisatie

Het bestuur bestaat uit:

Jan Harbers	voorzitter
Joep Brinkman	penningmeester
Jolet Dingen	secretaris
Nicolette Leenstra	bestuurslid
Annette Timmer	bestuurslid

Albert Haar is adviseur. Samen met Annette verzorgt hij de pr en presentatie.

Boekhandel Van der Velde Boeken verzorgt maandelijks de boekverkoop bij ons.

VAN DER VELDE BOEKEN

3. Programma

13 oktober 2017

Marijke Schermer	*Noodweer*
Bennie Roeters	*Tjerk*
Petra Teunissen	Clare Lennart (1899-1972)
Muziek	Nicolette Leenstra - viool, Marinus Scholten - accordeon

10 november 2017

Marjolijn van Heemstra	*En we noemen hem*
Rouke Broersma	*Roet nr.150*
Jannie Regnerus	Tsjêbbe Hettinga (1949-2013)
Muziek	Maarten Koekkoek - piano

Alle bezoekers kregen van uitgeverij Het Drentse Boek een gratis exemplaar van het jubileumnummer van *Roet.*

8 december 2017

Murat Isik	*Wees Onzichtbaar*
Hanneke Boonstra	*Mijn Mata Hari*
Tilly Hermans	Rudy Kousbroek (1929-2010)
Muziek	An Sithean:
	Wim Cnossen - doedelzak, Hilke Broodtaerts - viool,
	Robert Waaksma - gitaar

12 januari 2018

Tommy Wieringa	*De heilige Rita*
Jan Glas	*Het waaide er*
Willem van der Velde	Peter van der Velde (1918-2004)
Muziek	Nicolette Leenstra - piano

9 februari 2018

Maarten van der Graaff	*Wormen en engelen*
Nicolette Leenstra	*De reis van de zeevaarder*
Marita Mathijsen	Jacob van Lennep (1802-1868)
Muziek	Marinus Scholten - piano, Nicolette Leenstra - viool

09 maart 2018

Mariët Meester	*Tribune van de armen*
Jannie Boerema	*Leeive lieve Eva*
Mathijs Sanders	Hugo Claus (1929-2008)
Muziek	Charlotte de Wolff - piano, Anne Hesseling - dwarsfluit

13 april 2018

Hella Rottenberg	*De sigarenfabriek van Isay Rottenberg*
Lukas Koops	*Dat ik besta komt door de taal*
Janneke van der Veer	Diet Kramer (1907-1965*)*
Muziek	Weimartrio:
	Denise Doek - fluit, Roelof Jan Nijboer - hobo/althobo/piano en Janny Menninga - hobo/althobo

Gemma Groot Koerkamp verving Albert Haar als interviewer

In café De Amer konden de bezoekers ook dit seizoen weer kennismaken met schrijvers die later met hun boek in de prijzen zouden vallen. Zo kreeg Marjolijn van Heemstra voor haar roman *En we noemen hem* in januari de BNG Literatuurprijs 2017. Zowel zij als Tommy Wieringa en Murat Isik haalden de shortlist van de Libris Literatuur Prijs. In mei werd Murat Isik de winnaar. Eerder al ging de Nederlandse Boekhandelprijs 2018 naar Murat Isik en kozen lezers van NRC Handelsblad hem tot winnaar van de jaarlijkse boekenwedstrijd van deze krant.
Ook waren er verschillende nominaties. *Leeive lieve Eva* van Jannie Boerema was genomineerd voor de DvhN Streektaalprijs. *De heilige Rita* van Tommy Wieringa was in de race voor de E. du Perronprijs.

Wormen en engelen van Maarten van der Graaf maakt kans op de Hebban Debuutprijs.
Jacob van Lennep: Een bezielde schavuit van Marita Mathijsen en *De sigarenfabriek van Isay Rottenberg*, geschreven door Hella en Sandra Rottenberg dingen mee naar de Libris Geschiedenis Prijs.

Reacties van gasten

Het was een mooie avond, prima formule, goeie gasten. Informatief en gezellig.
Hanneke Boonstra (december 2017)

Wij hebben beiden genoten van de avond: jullie bereiden je heel goed voor en zijn heel gastvrij. Leuk hoor, om zulke avonden te hebben - in Amsterdam zou zoiets nooit lukken want daar is de keuze te groot en het publiek daardoor nogal verwend. Geef mij maar de provincie - jullie houden de literatuur in stand!
Tilly Hermans (december 2017)

veel dank
het was een goede avond.
ik verheug me op dwingeloo.
tot daar en dan,
Tommy Wieringa (januari 2018)

Ik denk met plezier terug aan De literaire hemel. Wat een mooie plek. En dank voor de goede voorbereiding.
Marita Mathijsen (februari 2018)

Dag Annette,
Ik vond het een mooi gesprek. Je was echt heel goed op de hoogte, zo zeldzaam en fijn.
Maarten van der Graaff (februari 2018)

Dank je wel voor een prachtige avond in Amen. Ik denk er met veel plezier aan terug en ik bewonder jouw en jullie energie en inzet. Ik kom heel graag nog eens terug!
Mathijs Sanders (maart 2018)

Met plezier kijk ik terug op gisteravond. De Literaire Hemel bood ook deze keer een gevarieerd programma en het was leuk dat er zoveel aandachtig publiek was. Fijn dat ik daarvan deel mocht uitmaken.
Janneke van der Veer (april 2018)

4. Publiciteit

Naast de gebruikelijke aankondigingen middels onze persberichten, folders, nieuwsbrief, website, facebook, Twitter en Linkedln promoten ook Van der Velde Boeken, Stichting De Amer, Huus van de Taol, Stichting Literatuurclubs Drenthe, Stichting Literaire Activiteiten Groningen, Drentwatchers, Van Plan en Drenthe.nl structureel onze avonden. Coen Peppelenbos, Joep van Ruiten en Anton Scheepstra besteden op hun blogs regelmatig aandacht aan De Literaire Hemel. Uitgeverijen nemen bijeenkomsten waar hun schrijvers worden geïnterviewd op in hun digitale agenda. Ook de schrijvers vermelden vaak hun bezoek aan Amen op social media.

De Arbeiderspers

5 maart om 13:34

Deze maand gaat Mariët Meester op verschillende plekken in Nederland vertellen over haar boek 'De tribune van de armen - over leven en vrijheid in Andalusië'. Aanstaande vrijdag 9 maart (20:30 uur) is zij in De Literaire Hemel in Amen, op zondag 18 maart (16:00 uur) in Studio BloemDwars in Amsterdam, op maandag 26 maart (20.00 uur) in Cultuur- en Ontmoetingscentrum Kreek in Oosterbeek en op vrijdag 30 maart (16.00 uur) in Molinos de Viento in Amsterdam. Klik voor meer informatie over het boek: http://bit.ly/2FpguON

Stephanie Hoogenberk maakte voor VK Magazine (25 november 2017) een maar liefst vijf pagina's beslaand verslag van de promotie-tour. Daaruit blijkt dat het bestaan van Bennie Roeters als schrijver niet over rozen gaat.

48 reportage

@volkskrantmag

25 november 2017

OP ZOEK NAAR LEZERS IN MEPPEL

Al won hij prijzen en kreeg hij lovende recensies, ook voor zijn vijfde boek moet schrijver Bennie Roeters er alles aan doen om lezers voor zich te winnen. Daarom tourt hij langs boekwinkels. 'Pijnlijk hoor, zes mensen.

tekst STEPHANIE HOOGENBERK foto's GEA SCHENK

TWEE KEER KREEG SCHRIJVER Bennie Roeters (65) een boekcontract bij uitgeverij Querido, twee keer bij uitgeverij Ambo Anthos. Gerenommeerde namen. Voor zijn derde boek, *Gagarins engelen*, won hij de prijs voor het beste Groninger boek 2010. Ook zijn vierde boek *Kronkjaar* kreeg goede recensies. Toch moest hij voor zijn vijfde boek op zoek naar een nieuwe uitgever: de verkoopcijfers van zijn boeken zijn te laag.

Roeters besloot het verderop te zoeken. Nu zit hij bij uitgeverij Passage in Groningen – vooral in het noorden van het land bekend.

Op vrijdagochtend vertrekken Roeters en ik vanuit Amsterdam naar Groningen. Hij moet nog wat regelen met zijn uitgever en als ik daar bij ben, krijg ik alvast een beeld van wat er komen gaat. We komen rond lunchtijd aan bij Passage en ontmoeten uitgever Anton Scheepstra (59), een lange, slanke, kale man.

Roeters heeft me gewaarschuwd dat ik als Limburgse misschien een cultuurschok zal krijgen, want of we een lunch zullen krijgen, weet hij niet. Op het station hebben we daarom voor de zekerheid een broodje gekocht. Zelf is Roeters in Groningen geboren en opgegroeid in Drenthe.

Bij binnenkomst krijgen we van uitgever Scheepstra de voorjaarscatalogus aangereikt met de boekaanbiedingen voor komend voorjaar. Hij kijkt er verheugd bij. Zelf heeft hij al gelunch, maar we mogen ons broodje gerust opeten. 'Heb je een bordje?', vraag ik. Voor de vorm kijkt hij om zich heen: nee. Ik leg mijn broodje op de voorjaarscatalogus.

Scheepstra doet alles zelf. De teksten voor de catalogus, de drukproefcorrectie, het omslag en, heel belangrijk: de pr. Voor dit boek heeft hij ter promotie een signeertour voor Roeters bedacht langs vijf plaatsen: Groningen, Meppel, Amen, Assen en Eelde. Roeters schrijft behalve boeken ook scenario's. En hij geeft les aan de Schrijversvakschool in Amsterdam. Voor zijn vijfde boek koos hij als

Schrijver Bennie Roeters op toernee, hier in café De Amer in Amen.

Ook regionale bladen besteden regelmatig aandacht aan De Literaire Hemel.

Gezinsblad 6-12-17

Literaire Hemel met drie gasten

AMEN

In De Literaire Hemel in Amen wordt 8 december Murat Isik (foto) geïnterviewd over 'Wees onzichtbaar', een coming-of-ageverhaal van een Turks-Nederlandse jongen die opgroeit in de Bijlmer in de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw. Een jeugd die mede getekend werd door een tirannieke communistische vader. Verder: Hanneke Boonstra schreef 'Mijn Mata Hari'. Wat begon als een zoektocht naar haar verondersteldе familieband met Mata Hari mondde uit in een meer persoonlijke band met deze mythische vrouw. Rudy Kousbroek (1929-2010) was een van de grootste essayisten van ons taalgebied. Onlangs verscheen 'Seks, natuurlijk, maar vooral orde', brieven aan zijn bewonderde collega-schrijver Gerard Reve. Redacteur Tilly Hermans heeft Kousbroek goed gekend.

Albert Haar en Annette Timmer presenteren de avond. De muziek wordt verzorgd door An Sithean, bestaande uit Hilke Broodtaerts, Robert Waaksma en Wim Cnossen. Zij spelen Schotse en Ierse folkmuziek. In De Amer 20.30 uur. Toegang euro 15, meer www.literairehemel.nl.

Eigen foto.

De Schakel 29-11-17

Tommy Wieringa komt naar Amen

AMEN - Successchrijver Tommy Wieringa zal op 12 januari te gast zijn in De Literaire Hemel in Amen. Hij komt onder meer vertellen over zijn nieuwe roman De heilige Rita. Het werk van Wieringa werd onder meer bekroond met de F. Bordewijk-prijs (Joe Speedboot) en de Libris Literatuur Prijs, publieksprijs Gouden Boekenuil en De Inktaap (Dit zijn namen). In De heilige Rita keert Tommy Wieringa terug naar Twente, de streek waar hij is opgegroeid. Hoofdpersoon Paul Krüzen woont al zijn leven lang met zijn vader in een Saksische spookboerderij aan de Duitse grens. Eens zorgde zijn vader voor hem, nu zorgt hij voor zijn vader

Gezinsblad 08-11-2017

Krijg een kadootje

In De Literaire Hemel wordt 10 november het 150-ste nummer van Roet gepresenteerd. Verder ondere andere aanwezig: Marjolijn van Heemstra.

AMEN

De redactie van het Drents letterkundig tiedschrift heeft voor deze extra dikke herfsteditie lezers en schrijvers opgeroepen een persoonlijke bijdrage te leveren over de betekenis van Roet.

In café De Amer wordt Rouke Broersma geïnterviewd. Hij maakte elf jaar deel uit van de redactie en heeft in en over Roet gepubliceerd. Uitgeverij Het Drentse Boek geeft alle bezoekers van De Literaire Hemel een gratis exemplaar van het jubileumnummer (het kadootje).

Gesprekken

Verder een gesprek met Marjolijn van Heemstra (foto) over haar roman 'En we noemen hem' en met Jannie Regnerus over Tsjêbbe Hettinga (1949-2013). De Friese dichter, die als jonge man blind werd, speelt een belangrijke rol in haar roman Nachtschrijver. Albert Haar en Annette Timmer interviewen de schrijvers. Pianist Maarten Koekkoek verzorgt de muziek.

De Amer in Amen 20.30 uur. Toegang euro 15. Meer op www.literairehemel.nl.

5. Financiën

Met een totaal van 365 betalende bezoekers (gemiddeld bijna ruim 52 per avond) is 2017-2018 voor *De Literaire Hemel* wat betreft de publieke belangstelling een erg goed seizoen geweest. Als altijd varieerde de bezetting van de stoelen. In december was het met 29 bezoekers intiem, terwijl er in januari tientallen plaatsen tekort waren en er veel 'nee' verkocht moest worden.
Het aantal 'unieke' bezoekers wordt niet systematisch bijgehouden, maar ligt rond de 200.

Met ingang van oktober 2017 wordt er bij het toegangskaartje geen koffiemuntje meer aangeboden. Hierdoor kan de entreeprijs ondanks gestegen kosten op € 15,- worden gehouden.

Kort samengevat (en op vijf euro afgerond) ziet het exploitatieoverzicht over 2017-2018 er als volgt uit:

Inkomsten			**Uitgaven**	
Uit entreegeld	€ 5470		Schrijvers (honorarium, reis- en verblijfkosten)	€ 4800
Sponsoring	€ 1250		Overige directe productiekosten	€ 2980
Subsidie	€1250		Gastheerschap	€ 485
Diversen	€25		Kantoor-, bank- en bestuurskosten, publiciteit, ICT	€ 670
Saldo afschrijvingen	€720			
Uit reserve	**€220**			
Totaal	**€ 8935**		**Totaal**	**€ 8935**

Doordat in de boekhouding op een andere manier zal worden omgegaan met mogelijke toekomstige verplichtingen en rechten bevindt zich aan de inkomstenkant eenmalig een flinke post, €720. Dit bedrag verhult een feitelijk groter exploitatietekort.

Ook dit seizoen werden onze activiteiten mede mogelijk gemaakt door de bijdragen van sponsoren en subsidieverstrekkers: Van der Velde Boeken (Assen), Gemeente Aa en Hunze, Global Textware (Groningen) en RikRak (Zuidwolde, Dr.). Opnieuw ondersteunde Biblionet Drenthe ons met een korting op de drukkosten van de folders. Al deze bijdragen zijn voor de continuïteit van onze stichting onmisbaar!
Het bestuur vermeldt namen van sponsors en subsidieverleners die De Literaire Hemel mogelijk maken daar waar dat kan. Structureel gebeurt dit in de folders en op de website. Bovendien ontvangen de sponsors een aantal vrijkaarten voor De Literaire Hemel.

Sinds de beëindiging van de subsidie van de Provincie Drenthe wordt er structureel en snel ingeteerd op de reserve. Daarom doen we met ingang van het komende seizoen een beroep op al degenen die De Literaire Hemel een warm hart toedragen en de toekomst ervan willen helpen veiligstellen. Hun wordt gevraagd als 'Vriend van De Literaire Hemel' per jaar belangeloos minimaal € 25 te doneren.

VAN DER VELDE BOEKEN

gemeente Aa en Hunze

Global textware

Biblionet Drenthe

RikRak Communications

6. Overige activiteiten

Op verzoek van K&C, expertisecentrum en projectorganisatie kunst en cultuur, hebben wij meegedaan aan Gekleurd Grijs. In het kader van Gekleurd Grijs worden workshops, voorstellingen, lezingen en meer op het gebied van kunst en cultuur onder de aandacht gebracht bij mensen van 65 jaar en ouder. Op deze manier wil K&C de doelgroep in contact brengen met kunst en cultuur. In het programmaboekje met het aanbod voor de maand april stond ook het programma van De Literaire Hemel op vrijdag 13 april.
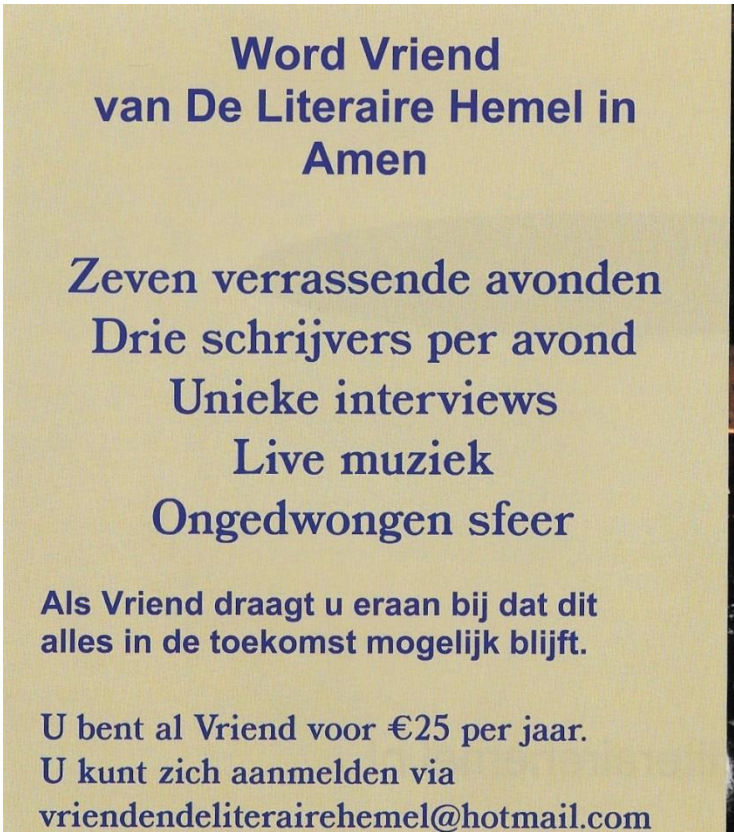
Het literatuur- en muziekfestival Zomerzinnen is, na twee succesvolle edities in Amen, verhuisd naar Dwingeloo. In dit brinkdorp zijn meer groeimogelijkheden en betere faciliteiten. Annette Timmer deed, zoals voorgaande jaren, de programmering en pr van het festival. In januari wist ze Tommy Wieringa, toen hij te gast was in De Literaire Hemel, al te contracteren voor een optreden. Op het festival, zaterdag 16 juni, trad o.a. Nicolette Leenstra met Marinus Scholten op. Annette interviewde Annejet van der Zijl en haar partner Jo Simons over hun eerste gezamenlijke thriller, Frank Westerman en Fleur van der Bij over non-fictie verhalen en Wilma de Rek, Onno Blom en Joep van Ruiten over zin en onzin van het sterrensysteem in recensies.
Op Zomerzinnen lagen bij de stand van Van der Velde Boeken flyers van De Literaire Hemel.
In het komende seizoen zullen we intensiever vrienden gaan werven.